

Opetus- ja kulttuuriministeriö
diaarinumero VN/33727/2023.
kirjaamo.okm@gov.fi

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta

Metsänhoitoyhdistykset ovat yksityismetsänomistajien paikallisia elinkeino- ja edunvalvontajärjestöjä. Tarkoituksenamme on omalla toimialueellamme edistää metsänomistajien harjoittaman metsätalouden yleistä kannattavuutta, sekä metsänomistajien metsätaloudelleen asettamien muiden tavoitteiden, kuten hyvän metsänhoidon ja metsän monipuolisen käytön toteutumista.

Olemme tutustuneet hallituksen esitykseen laista ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja olemme tehneet muutamia havaintoja ja tarkennuksia, joihin haluamme ilmaista mielipiteemme.

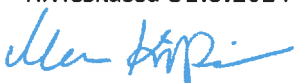
1. Esitysluonnoksessa on hyvin huomioitu, että huoltovarmuuden varmistamiseksi ammatillisessa koulutuksessa kriittisten alojen osaamistarpeisiin vastataan riittävästi. Energiaomavaraisuuden osalta metsäala ja metsien merkitys on kriittinen huoltovarmuustekijä suomalaisessa tuotannossa.
2. Metsäteollisuus investoi vuosina 2021–2025 Pohjois-Suomeen useita miljardeja euroja, mikä tarkoittaa kuitupuun käytön kasvua noin 4,5 miljoonaa kuutiota. Sahateollisuuden osalta investoinnit lisäävät tukkipuun käyttöä samalla aikajaksolla noin 1 miljoonaa kuutiota. Samaan aikaan energiapuun käyttö on kasvanut merkittävästi turpeen käytön supistumisen seurauksena.

Puunkäytön kasvun seurauksena on Pohjois-Suomeen syntynyt kymmeniä uusia toimihenkilötyöpaikkoja puunhankintaan, sekä satoja työpaikkoja metsätöihin metsureiksi, metsäkoneenkuljettajiksi sekä puutavara-autonkuljettajiksi. Alaa vaivaa työvoimapula ja etenkin metsänhoitotöiden eli nuorenmetsänhoitojen ja istutustyön tekijöistä yhä suurempi osa on ulkomaisia keikkatyöntekijöitä. Metsuripulan takia esimerkiksi metsäsertifiointi on vaarassa. Metsäpalveluyrittäjillä on jo kaikki töihin kykenevät eläkeläisetkin töissä.

Luonnonvara-alan koulutusten kehittyminen on turvattava säilyttämällä koulutus elinvoimaisena. Lausuntokierroksella oleva hallituksen esitys ammatillisen koulutuksen lakien muutoksista heikentää luonnonvara-alan koulutusten järjestämismahdollisuuksia merkittävästi. Maatalousalan ja metsäalan koulutuksien rahoitukset leikkaantuvat esityksessä 27 %. Rahoituksen leikkaukset johtavat koulutuksen supistamiseen ja leikkauksen ajankohta sopii erityisen huonosti Pohjois-Suomen yksityismetsätalouden olosuhteisiin, kun investointien seurauksena puulla on ennätysmäinen kysyntä ja työvoiman tarve suuri. Ainoastaan metsäkonekoulutuksen rahoitus näyttäisi pysyvän entisellä tasollaan, mikä onkin erittäin tärkeää.

Lausuntonamme esitämme, että opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee lain uudelleen ja turvaa ammatilliseen koulutukseen riittävän rahoituksen kriittisen työvoiman saatavuuden turvaamiseksi luonnonvara-alalle.

Ylivieskassa 31.5.2024

Maunu Kilpivaara, johtaja
Metsänhoitoyhdistys Pyhä-Kala ry
0442438275, maunu.kilpivaara@mhy.fi

Vetelissä 31.5.2024

Mikko Nygård, johtaja
Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry
0407782407, mikko.nygård@mhy.fi